

KUTÜL AMARE NEDİR?

Tarih 29 Nisan 1916'dır. Unutulan bugün tıpkı Çanakkale gibi diline, ırkına, memleketine bakılmaksızın Müslüman Osmanlı Ordusunun Irak'ın Kut bölgesinde İngilizlere karşı kazandığı büyük bir zaferidir. Kut'ül Amare Zaferi, Birinci Dünya Savaşı'nda kazandığımız en önemli zaferlerden birisidir. İngilizlerin prestijini hiç beklemedikleri şekilde sarsmış, General Charles Townshend (Çars Tavzınd) dâhil çok sayıda yüksek rütbeli İngiliz subayı esir düşmüş, Irak cephesinin her iki taraf açısından öneminin daha da artmasına neden olmuştu. Ne yazık ki, Osmanlı Ordusu bu zaferle ele geçirdiği inisiyatifi, ilerleyen aylardaki hatalı kararlarla devam ettirememiş, bir yıl sonra İngilizler karşısında ağır yenilgilere uğrayarak Bağdat'ı ve sonraki dönemde de tüm Irak'ı terk etmek zorunda kalmıştır. Uygarlıklar beşiği Mezopotamya'daki dört yüz yıllık Osmanlı egemenliği böylelikle sona eriyordu.

Irak cephesinin her iki taraf açısından öneminin daha da artmasına neden olmuştu. Ne yazık ki, Osmanlı Ordusu bu zaferle ele geçirdiği inisiyatifi, ilerleyen aylardaki hatalı kararlarla devam ettirememiş, bir yıl sonra İngilizler karşısında ağır yenilgilere uğrayarak Bağdat'ı ve sonraki dönemde de tüm Irak'ı terk etmek zorunda kalmıştır. Uygarlıklar beşiği Mezopotamya'daki dört yüz yıllık Osmanlı egemenliği böylelikle sona eriyordu.

29 Nisan 1916...Bu tarih Türkiye'nin NATO'ya üye olduğu 1952 yılına kadar, Silahlı kuvvetlerde **"KUT BAYRAMI"** olarak kutlanmaktaydı. Çünkü bu tarihte Irak Kut'ül Amare'de Halil Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetleri İngilizleri perişan etmiş ve Çanakkale zaferinin hemen ardından kazanılan bu zaferle düşmana büyük bir darbe daha vurulmuştu.

Kut'ül Amare'de 13 bin 300 İngiliz askeri ile 13 general 481 subay esir alınıyor ve 40 bini aşkın İngiliz askeri öldürülüyordu. İngilizlerin müttefiki olan tüm ülkeler ve tabi İngilizler bu zafer karşısında şaşkınlık gösteriyordu. Büyük kuvvetlerle Çanakkale'ye saldıran İngilizler, aynı tarihlerde de diğer Osmanlı topraklarında adım adım ilerliyorlardı. Çanakkale yenilgisinden sonra ağırlıklı olarak Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Irak Cephelerine kuvvet kaydıran İngilizler bölgenin kalbi Bağdat'ı ele geçirmek istiyorlardı.

General Tawshend komutasındaki birlikleri 24 Temmuz 1915 günü Bağdat'a doğru hücumla geçti. Bu ilerleyiş karşısında Irak Umum Kumandanı Nurettin Bey komutasındaki birlikler 28 Eylül 1915 tarihinde İngilizler karşısında Kut'ül Amare'den çekildi ve İngilizler burayı işgal etti. 22 Ekim günü ise İngiliz birlikleri Bağdat üzerine iki koldan yürümeye başladılar. Bu birlikler Selman Pakt'ta Nurettin Bey komutasındaki birlikler tarafından 22 Kasım günü durduruldu. İngilizler tekrar Kut'ül Amare'ye geri çekilmek zorunda kaldılar. 23 Kasım günü de Osmanlı birlikleri hücumla kalktı. Birçok yerde çok çetin çatışmalar oldu. Zaman zaman Müslüman birlikleri geri çekilse de Müslüman Osmanlı askerinin genel saldırısını İngiliz kuvvetleri durdurmadı.

5 Aralık günü Osmanlı birlikleri, Kut'ül Amare önlerine geldiler. Aralık ayı boyunca Kut'ül Amare'de sıkışan İngiliz birlikleriyle çok çetin çatışmalar oldu ve İngilizler kuşatıldı. Osmanlı ordusu Kut'ül Amare'de İngilizleri tam manasıyla kuşatmış ve bir çember içine almışlardı. Bunu yarmak için İngiliz birlikleri zaman zaman takviye aldıysa da başarılı olamadı. Mart ayına kadar süren bu kuşatma sırasında İngilizler içinde büyük kayıplar oluyordu. Nehirlerden yapılan cephane ve yiyecek yardımı yeterli olmuyordu. Bu yarma sırasında Sabis bölgesinde Ali İhsan Bey komutasındaki birliklerle de başarılı çarpışmalar oluyordu. Sabis Meydan Muharebesi olarak da tarihe geçen bu çatışmalarda Müslüman Osmanlı Askeri büyük başarılar elde ediyordu.

10 Mart 1916 günü zor durumda bulunan İngiliz birliklerine, Halil Paşa, tarafından teslim olma önerisi verildi. İngilizler buna olumlu cevap vermedi. İngilizler 6 Nisan günü büyük bir saldırıya geçerek yarma harekâtına giriştiler, ancak başarılı olamadılar ve çok büyük kayıplar verdiler. 9 Nisan günü İngiliz Generali Tawshend'e, Kut'ül Amare Kahramanı Halil Paşa'nın "teslim ol" çağrısı gitti. General buna, "Türkler, muharebe sahasında daima iyi asker ve necip insandırlar; fakat ben henüz teslim olmayı düşünmüyorum" cevabını verdi.

22 Nisan günü İngiliz birlikleri General Tawshend komutasında 5 bin kişilik bir birlikle hücumla geçtiler. Bundan da sonuç alamadılar. 3 bin ölü vererek geri çekildiler. Arada Hali Paşa'ya rüşvet teklif ederek kuşatmanın kaldırılmasını istediler.

Hali Paşa da bu tarihî teklife şu anlamlı cevabı verdi: "Baltacı devirleri geride kaldı!"

29 Nisan günü İngilizler, Osmanlı ordusuna teslim oldular. Bu tarihi zafer üzerine Altıncı Ordu Komutanı Mirliva Halil Paşa, ordusuna şu mesajı çekiyordu:

"Bugüne 'Kut Bayramı' namını veriyorum."

Bu zafer Avrupa'yı tam manasıyla şok etti. Bütün gazeteler Osmanlının zaferini yazmak zorunda kalırken, İngilizler için de "Çanakkale'den sonra en büyük hezimete uğradı" değerlendirmesini yaptılar. Bir süre sonra buradaki Osmanlı birlikleri, Almanya'nın etkisiyle, İran cephesine gönderildi ve zayıf kalan bu cepheye İngilizler 1917 yılı başında büyük kuvvetler yığarak bekledikleri güce ulaştı ve 11 Mart 1917'de Bağdat'ı geri aldılar. Daha sonra da Musul'a doğru ilerlediler. Petrol yatakları Musul'u, Müslüman Osmanlının direnişi karşısında alamadılar. Ancak bu zaferlerin bu direnişlerin seyri Mondros Mütarekesi'yle değişti. Mondros Mütarekesi'nden üç gün sonra Irak ve İran Cephelerinde savunulan Müslüman toprakları işgal edildiler. Kut'ül Amare ve çevresindeki bölgelerde görev yapan ve adlarını iki büyük zafere attıran Ali İhsan ve Halil Paşalar yıllar sonra soy ismi olarak bu bölgenin isimlerini aldılar: Sabis ve Kut.

Kut'ül Amare'de Osmanlı ordusu bizim bugün bu topraklarda bir Müslüman olarak yaşamamız için 25 bin şehit verdi.

Halil paşa kut zaferi üzerine 29 Nisan 1916 tarihli günlük ordu emrinde şu tarihi notları düşüyordu: "ORDUMA"

-Aslanlar!

- Bugün Türker'e şeref ü şan, İngilizlere kara meydan olan şu kıvgın toprağın müşemmes semasında şühedamızın ruhları şadü handan pervaz ederken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümleinizi tebrik ediyorum.

- Bize iki yüz seneden beri tarihimize okunmayan bir vakayı kaydettiren Cenab-ı Allah'a hamdü şükür eylerim. Allah'ın azametini bakınız ki, bin beşyüz senelik İngiliz Devleti'nin tarihine bu vakayı ilk defa yazdıran Türk süngüsü oldu. İki senedir devam eden Cihan harbi böyle parlak bir vaka daha göstermemiştir.

- İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci vakayı Çanakkale'de, ikinci vakayı burada görüyoruz.

- Bugüne KUT BAYRAM I namını veriyorum. Ordumun her ferdi, her sene bu günü tesit ederken şehitlerimize Yasinler, Tebarekeler, Fatihalar okusunlar. Şühedamız, hayatı ulviyatta, semevatta kızıl kanlarla uçuşurken, gazilerimiz de gelecekteki zaferlerimize gözcü olsunlar."

Mirliva Halil

Altıncı Ordu Komutanı

29 / Nisan / 1916- Bağdat

Onları rahmet ve minnetle anıyoruz.

KUT'ÜL AMARE ZAFERİ (29 NİSAN 1916) **GÜNÜN ANLAM VE ÖNEMİ**

29 Nisan 1916 tarihinde Osmanlı Ordusunun Irak'ın Kut bölgesinde İngilizlere karşı kazandığı büyük bir zaferidir. Kutul Amare'de 13 bin 300 İngiliz askeri ile 13 general 481 subay esir alınmış ve 40 bini aşkın İngiliz askeri öldürülmüştür.

Osmanlı Ordusunun Birinci Dünya Savaşı'nda çarpıştığı cephelerden biri, İngilizlere karşı oluşturulan Irak cephesidir. Osmanlı dönemi kaynaklarında Irak-ı Arap olarak adlandırılan bölge, Dicle, Fırat havzasında tarihteki Mezopotamya'yı (Verimli Hilal) içine alır ve Basra Körfezi'ne kadar uzanır.

Irak petrollerini ele geçirmeyi amaçlayan İngilizler, 6 Kasım 1914 tarihinde Basra Körfezinden Şattülarap ağzındaki Fav mevkiine asker çıkararak saldırıya geçmişler, ilerleyen aylarda bu saldırılarını kuzeye doğru genişletmişlerdir. İngilizler, 3 Haziran 1915 tarihinde Kut'ül-Ammare'yi, Temmuz ayı sonlarına doğru da Nasırıye'yi işgal etmişlerdir. 23 Kasım 1915'de ileri harekate geçen Türk birlikleri, General Townshend komutasındaki İngiliz ordusunu geri püskürterek Kut'ül-Ammare'de çember içerisine almayı başarmışlardır. Kut'ül-Ammare'yi bir kale gibi savunan General Townshend, 29 Nisan 1916 tarihinde teslim olmak zorunda kalmıştır. Türkler, Kut'ül-Ammare'de İngilizlerden başta Tümen Komutanı General Townshend olmak üzere toplam 13 general, 481 subay ve 13.300 askeri esir almışlardır.

Tarihe Kut ül Amare zaferi olarak geçen savaşlar sırasında İngilizler 40 bin kayıp ve esir verirken Türk birlikleri ise 25 bin askerini kaybetti. Kut ül Amare savaşı sırasında Türk birlikleri sınırlı sayıda uçakla önemli görevler yaptı. Keşif görevleri yapan Türk uçakları bir taraftan da düşman hedeflerini bombardıman etti. 26 Nisan 1916'da Kut ül Amare'deki İngiliz kuvvetlerine erzak yardımına çalışan bir İngiliz uçağı da Türk avcı uçağı tarafından düşürüldü. Ancak kazanılan bu tarihi zafere rağmen savaşın genelinde mağlup olan Türk ordusu, takviye edilen İngilizlerin bölgeyi Şubat 1917'de işgal etmesine engel olamadı. Irak'ın güneyine 1914 sonlarında çıkarma yapan İngilizler, ancak Mart 1917'de Bağdat'a ulaşarak kenti işgal etti.

Kut'ül-Ammare Zaferi, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nun zor şartlar ve imkansızlıklar içerisinde, Çanakkale'den sonra kazandığı ve bir İngiliz tümeninin bütün personeli ile birlikte esir alındığı eşsiz bir zaferdir. Halil Paşa, Kut'ül-Ammare zaferinden sonra 6'ncı Ordu'ya yayınladığı mesajında şöyle demiştir:

“Arslanlar!

Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlemenizi tebrik ediyorum.

Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir.

Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

Avustralyalı araştırmacı Dr. Gaston Bodart tarafından Kut'ül-Ammare Zaferi, “İngiliz prestijinin Birinci Dünya Savaşı'nda yediği en büyük darbe olarak yorumlanmaktadır.”

Halil Paşa, Kut'ül-Ammare'nin teslim alındığı gün orduya bir tebrik mesajı yayımlamış ve bu günün “Kut Bayramı” olarak kutlanmasını istemiştir.

KUTÜ'L-AMMARE ZAFERİ (29 NİSAN 1916)

11 Kasım 1914'te Birinci Dünya Savaşı'na giren Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerden biri, İngilizlere karşı oluşturulan Irak cephesidir. Osmanlı dönemi kaynaklarında Irak-ı Arap olarak adlandırılan bölge, jeopolitik ve stratejik bakımdan önem arz eden Dicle-Fırat havzasında tarihteki Mezopotamya'yı (Verimli Hilal) içine alır ve Basra Körfezine kadar uzanır.

24 Kasım 1914'te Basra'yı işgal eden İngilizler, 3 Haziran 1915 tarihinde Kutü'l-Ammare'yi, Temmuz ayı sonlarına doğru da Nasırıye'yi işgal etmişlerdir. Bunun üzerine Türk birlikleri Bağdat'ın hemen güneyindeki Selmanpâk mevziine çekilmişlerdir. İngilizler 21-22 Kasım 1915'te Selmanpâk mevziine taarruza başlamışlardır. 23 Kasım 1915'de 51 nci Türk Tümeninin kuzeyden yaptığı karşı taarruz üzerine İngiliz kuvvetleri, 4.000 kişi zayıat vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Geri çekilen İngiliz Kuvvetleri teması keserek 3 Aralık sabahı Kutü'l-Ammare'ye ulaşmışlardır. General Townshend Kutü'l-Ammare'ye kapanarak burayı bir kale gibi savunmaya karar vermiştir. Türk kuvvetleri takviye birliklerinin gelmesiyle 5 Aralık günü Kutü'l-Ammare'ye taarruz etmişlerdir. Irak Ordusu Komutanlığı, 8 Aralık 1915 tarihinde General Townshend'e gönderdiği mesajda, direnmemesi ve Türk kuvvetlerine teslim olması çağrısında bulunmuş, ancak Townshend'dan olumsuz cevap gelmesi üzerine 14 Aralık 1915 tarihinde birliklerine taarruz emrini vermiştir. 15 Aralık günü de devam eden taarruzda bir sonuç alınamamış ve taarruza son verilmiştir. Ancak kuşatmanın daha şiddetli devamı kararlaştırılmıştır. İngilizler, Kutü'l-Ammare'de mahsur kalan General Townshend'i kurtarmak için bundan sonra Aralık 1915-Nisan 1916 tarihleri arasında pek çok girişimde bulunmuşlar, ancak sonuç alamamışlardır. Bu başarısız girişimler üzerine İngiliz Kolordu Komutanı bütün ümidini kaybetmiştir. İngiliz makamlarınca deniz ve kara yoluyla Kutü'l-Ammare'ye yardım gönderme girişimleri de başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bundan sonra Türk makamlarıyla yapılan görüşmelerde teslim şartlarının müzakeresine başlanmış ve General Townshend, 29 Nisan 1916 tarihinde teslim olmuştur. Türkler, Kutü'l-Ammare'de İngilizlerden başta İngiliz Tümen Komutanı General Townshend olmak üzere bir tümeni esir almışlardır.

Irak Ordusu Komutanı Halil Paşa Kutü'l-Ammare zaferinden sonra 6 ncı Orduya yayınladığı mesajında şöyle demiştir:

“Arslanlar! Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kıvgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlenizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

KUT ŞEHİTLİĞİ

1920 yılında Bağdat'a 180 km uzaklıkta Kutü'l-Ammare'de inşa edilen şehitlik, etrafı duvarlarla çevrili büyük bir anıt şeklindedir. Burada 7 subay ve 43 er olmak üzere 50 şehidimizin mezarı bulunmaktadır.

Sonuç olarak; Kutü'l-Ammare Muharebesi; Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nun zor şartlar ve imkansızlıklar içerisinde, Çanakkale'den sonra İngilizlere karşı kazandığı ve bir tümeni bütün personeli ile birlikte esir aldığı eşsiz bir zaferdir.

HALİL KUT PAŞA KİMDİR? (1882 - 1957)

Halil (Kut) Paşa (1882 - 1957) Enver Paşa'nın ondan iki yaş büyük amcası. "Kut'ül Amare Kahramanı" olarak bilinir.

1882'de İstanbul'da doğdu. Harp Akademisi'nde Mustafa Kemal ile aynı sınıfta okudu. İttihat ve Terakki Fırkası'na girdi. I. Dünya Savaşı'nda Kut'ül Amere cephesinde General Townshend komutasındaki İngiliz kuvvetlerini esir aldı. Ardından Irak askerî valiliğine getirildi. Goltz Paşa'nın ölümü üzerine 6. Ordu komutanlığına atandı.

Mondros Mütarekesi'nin ardından İstanbul'a dönmek zorunda kaldı. Diğer İttihatçılarla birlikte Bekirağa Bölüğü'ne kapatıldıysa da Yahya Kaptan tarafından kaçırıldı. Sivas'a giderek Heyet-i Temsiliye başkanı Mustafa Kemal ile görüştü. Buradan Azerbaycan'a giderek Enver Paşa ve kardeşi Nuri Paşa ile buluştu. Kurdukları İslam Ordusu'yla Ermeniler'e karşı savaştı. Bu arada Ankara Hükümeti adına Moskova yönetimi ile görüştü. Sovyetler'in Ankara Hükümetine gönderdiği külçe altınları getirdi.

Ankara Hükümeti'nin Türkiye'de oturmasına izin vermemesi üzerine Moskova'ya döndü.(1921)

Enver Paşa, Türkistan'da Sovyet yönetimine karşı savaş başlatınca, Halil Paşa Rusya'yı terk ederek Almanya'ya gitti(1922). Kurtuluş Savaşı'ndan sonra hükümetin izniyle İstanbul'a yerleşti.

1957'de İstanbul'da vefat etti. Anıları, "Kut'ül Amare Kahramanı Halil Paşa'nın Anıları: Bitmeyen Savaş" adıyla 1972'de yayımlandı.

Irak Ordusu Komutanı Halil Paşa Kutü'l-Ammare zaferinden sonra 6 ncı Orduya yayınladığı mesajında şöyle demiştir:

“Arslanlar! Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülererek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlemenizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

Dicle ve Fırat boyunda 1915-1916 yıllarında yapılan çetin mücadelelerin ardından 29 Nisan 1916'da Kutü'l-Ammare zaferinin kazanılmasında vatan müdafaası için her türlü sıkıntı ve yokluklara göğüs gererek canlarını veren kahraman Türk askerlerini bir kez daha saygı ve minnetle anıyoruz. Ruhları şad olsun!...

KUT ‘ ÜL AMARE ZAFERİ

Dünya ülkelerinin yine bir oyunuydu
Üzerimize oynanan
Amaçları bizi bölmek parçalamak
Petrole ulaşmaktı

Kahraman Türk ordusu
Gösterdi kendini İngiliz ordusuna
Güçlüydüler topla tüfekle ancak
Türklerin iman gücünü bölünmez

Bütünlüğünü hesap edemezlerdi
Binlerce asker binlerce subay
Irak’ın Kut bölgesinde diz çöktü
Komutanımız Halil Paşa önünde

Unutulmaz bu zaferi tüm dünya duydu
Yazdı tüm gazeteler Türk’ün yenilmezliğini
Bir kez daha tüm dünya gördü bizi
Çanakkale’den sonra en büyük

Zaferimiz kutlu günümüz bugün
Her zaman anacağız bu güzel günümüzü
Unutturmayacağız Osmanlı’nın başarısını
Vermeyeceğiz vatanımızın tek parçasını

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışıık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgede bana da, bana da yer ver.
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar:
Yurda ay yıldızının ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık;
Dağlardan çöllere düştüğümüz gün
Gölgene sığındık.

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim.
Senin altında doğdum.
Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yer yüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen,
Söyle, seni oraya dikeyim!

KUT'ÜL AMARE

Dicle'nin kıyıları,
Kut'ül Amare adı.
Görmedi bundan önce,
Böyle kahramanları.

Altı yüz yıllık vatan,
Paylaşılrken orda,
Düşmana dur denildi,
Binlerce kahramanla.

Topuyla silahıyla,
Düşman yenerim sandı,
Almaya çalıştığı,
Elimizden vatandı.

Çanakkale'den sonra,
İkinci ders verildi.
Kut'ül Amare adı,
Herkesle öğretildi.

T. TAYLAN

BİR YOLCUYA

Dur yolcu! bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda
Gördüğün bu tümsek, Anadolu'nda
İstiklal uğrunda, namus yolunda
Can veren Mehmet'in yattığı yerdir
Bu tümsek, koparken büyük zelzele,
Son vatan parçası geçerken ele,
Mehmet'in düşmanı boğduğu sele
Mübarek kanının kattığı yerdir.

Düşün ki, haşre dek kemiğin, etin
Yaptığı bu tümsek, amansız çetin
Bir harbin sonunda bütün milletin
Hürriyet zevkini tattığı yerdir.

Necmettin Halil ONAN